

HIND 5 SENTI

Sirgjoon on kõige lühem niihästi kõlbluses kui geomeetrias.

Õpilasteleht

Posti jooksev arve nr. 2188.

Toimetus ja tallitus: Ülikooli tän. nr. 21, Tartu.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooll“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu. — Postkast 8. Tallituse tel. Tartu 80.

NR. 9.

LAUPÄEV, 22. APRILL 1933

I AASTAK.

Isaac Newton.

Suure geeniusu mälestuseks.

„Newton oli geniusist suurim ja õnnelikem!“

4. jaan. 1933 möödus 290 a. Isaac Newtoni (loe: Aizek njuutn), maailmakuulsusega teadusemehe sünnist. Sügavas tänutundes mälestab teda kogu haritud maailm. Seetõttu tahame ka siinkohal meele tuletada ta elulugu. Pean tõesti tunnustama, Newtoni vaimusuurus on enneolematu. Näiteks ta lahendas ühe matemaatika-ülesande mõne tunniga, kuna kaasaegne, kuulus matemaatik vajab seks rohkem kui kuus kuud.

Isaac Newton sündis väikeses Woolsthorpe mõisas Lincolni krahvkonnas Suur-Britannias vana kalendri järgi esimesel jõulupühil a. 1642. (Uue kalendri järgi 4. jaan. 1643. a.) Sündides oli ta erakordselt väike ja kildur, kardeti, et ta sureb. Kuid sellest hoolimata elas ta kõrge vanuseni. Räägitakse, ta olnud isegi nii väike, et teda oleks võinud suuremas õllekannus vannitada. Isa oli juba enne Newtoni sündimist surnud, kuid ema, pärast selle abiellumist kohaliku preestriga ning vanaema hoolitsemisel võrsus Isaac tublikuks poisiks. Õppis kohalikes algkoolis ja astus juba kaheistaastasena Granthami keskkooli, olles ühe apteekri juures kostil.

Ei või öelda, et Newton oleks edukalt õppinud, ta oli viimaseid õpilasi klassis. Aga kui ta oli võitnud enesest tugevama poisi rusikavõitluses, otsustas ta teda võita ka õppimises ja võitis terve klassi! Juba see näitab ta suurt tahtejõudu. Vabal ajal ta armastas nikerdada. Ta valmistas mitmesuguseid aparate ja esemeid, nagu päikese-, liiva- ja vesikelli, veskimudeleid, lohesid ja isegi mehaanilise sõiduriista, millel röötsal pinnal pärast ühele kangile vajutust liikuma hakkas. Ta valmistatud vesikell oli kaua aega apteekri perekonnas, kelle juures ta elas, ainukeseks täpsamaks ajanäitajaks.

Huvitav oli ka ühe tema veski töötamapanemise viis: Veskis oli võrdlemisi suur ratas, mille kohale riputatud rasva ja muid hiirte maiustoite. Ta asetas hiire ratta servale, mida mööda see „maistusi“ nähes püüdis üles ronida, pani aga seega ratta käi-

Paljude noorte, eriti poiste, südames pakitseb tihti salasoo: saavutada kord midagi suurt, avastada mõnd senitundmatut tõe... Olla kordki kuulus... Ja nii mõnigi kord on võrsunud lihtsast poisist — suur geenius. Täna tahamegi pajatada ühest poisist, kellest sai maailma suurim geenius loodusteaduste ja matemaatika alalt, — Isaac Newton'ist.

ma, ise kunagi sihile jõudmata ja ühtlasi töötas ka veski.

14-aastasena pidi ta koolist lahkuma ja kodus majapidamist õppima, nagu ema soovis. Kuid sellest ei tulnud midagi välja, sest Newtonil puudus selle vastu huvi ja peagi näeme teda jälle Granthamis haridust täiendamas. 1660. aastal astus ta Cambridge'i ülikooli, mille ta 1665. a. baccalauruse astmega lõpetas ja 1668. a. omandas ta magistri astme. Kui dr. Barrow matemaatika professori kohalt tagasi astus, valiti Newton ta asemele. Nii oli Newton 26-aastasena juba professor.

Algas kõige tähtsam, umbes 30 aastat kestev ajajärk Newtoni elus; siis avaldas ta kõik oma tähtsamad teaduslikud tööd. Pärast peegelteleskoobi ehitamist, mis tõi talle laiema kuulsuse, võeti ta vastu Londoni Kuninglikku seltsi (Royal Society). Teised tema tähtsamad tööd oleksid: optikas tõestas ta, et valgusekiire murdumisvõime on olnud kiire värvist ja et päikesevalgus koosneb seitsmest vikerkaarevärvist. Mehaanikatööd ilmusid koguteosena „Philosophiae naturalis principia mathematica“ (Loodusteaduse matemaatilised printsiibid). Viib selles töös lõpule mehaanika põhilauseite formuleerimise ja üldise gravitatsiooniseadusega loob teadusliku aluse aastatuhandeid kestnud arenemisele taevakehade liikumiste seletamisel. Matemaatika alal oli Newtoni tähtsaim töö diferentsiaal- ja integraalarvutuse leiutamine.

Viimased 30 aastat oma elust veetis Newton Londonis, olles surmani Rahapaja ülemdirektor ja Kuningliku Seltsi president. Ta suri uue kalendri järgi 31. märtsil 1727. a. Londonis. Praegu puhkab Isaac Newtoni põrm

Londonis Westminster Abbey's; ta hauatahvel kannab ladinakeelset päälkirja: SIIA ON PAIGUTATUD KÕIK, MIS SURELIKLUK OLI ISAAC NEWTONIL.

Epitaat (hauakivi) lõpeb sõnadega: „SURELIKUD, OLGE RÕÕMSAD, ET KORD ON OL-

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . 50 senti
2 " . . . 40 " | 6 " . . . 1 kr.,
aastakäik Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees 10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru lauselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknaäd. kl. 3-ni.

NUD NII SUUR INIMSOO EHE.“

Newton kuulub maailma suurimate ja mitmekülgsemate geeniusu hulka.

Hajameelsus.

Nagu kõigist teadlastest, teatakse ka Newtonist mõndagi lübusat pajatada.

Kord külastas Newtonit ta hää sõber dr. Stukely. Newton'it polnud aga kodus. Lõuna aja tõttu tõi teenija lauale teiste toitudega ka praetud kanapoja. Külaline, kel ootamine igav oli, söi kanapoja. Jäid vaid kondid, mille külaline vaagnale jättis ja kaanega kattis. Peagi ilmus ka Newton ja asus lõunalauda. Leides vaagnalt vaid konte, sõnas ta külalisele: „Küll meie filosoofid, oleme alles hajameelsed! Ma tõepoolest arvasin, et ma veel lõunastanud pole ja alles nüüd märkan, et olen!“
(Järg lk. 4.)

Keda huvitab Newtoni kui suurmehe elukäik, sei soovitame lugeda E. Kirj. Seltsi „Suurmeeste e ulugude seerias ilm. Lang-Rootsman'i kirjutatud raamat „ISAAC NEWTON“.

Nalja ja naeru.

HA-VE joon.

1) „Isa, nägin täna öösel unes, et sa andsid mulle 25 senti.“

2) „Noh, hästi, selle võid sa endale pidada.“

3) „Lase, tädi, mina maksan — on ikka nooblim kui meesterahvas maksab.“

4) „Ema, kas Peeter kirjutatakse kahe või ühe e-ga?“

„Mis sa asjata pärid, selle ajaga sa oleksid jõadnud juba kolm e-d kirjutada!“

4) „Ah, sa oled kaotanud siis 25 senti. Kirjelda mulle lähemalt, mis-moodi see sinu oma välja nägi.“

RUHNU

Lõbusat suvisest malkamärkmikust.

Ruhnuna naised lähevad kirikusse.

Enne kui lähme Ruhnusse, olgu öeldud laisemaile poisijõmpsiikale (tütarlapsed on ju alati virgad), kes koolis pole viitsinud maadeteadust õppida, et Ruhnuna on väike saareke Liivi lahes, mõni hää kümmend kilogrammi, — ah andestage, nüüd läks endalgi rappa, tahtsin öelda mõnikümmend kilomeetrit Kuresaarest eemal.

Päris tore hommik oli, kui istusin „ponile“ (see meie süss — kitsarööpeline) ja kihutasin Roomasaare poole: süda päris põksus kohe suurest ootusest. Nii paljugi olin enne kuulnud räägitavat huvitavat Ruhnust ja ruhnlasist. Keegi hoiatas, et ära sa mine, neil on säääl vangimaja kah, puupööradega uks ees; panevad su viimaks sinna kinni, egas siis muud süüa anta kui hülgerasva ja „turvast“. Võtsin aga siiski südame rindu (imelik küll, kas ta siis muidu pole säääl?) ja „ajasin“ sadamasse. Mine tea, jääd äkki maha! Seekord aga suurelki saksad olid päris minu nõus, lasid veel oodatagi, nii et mul mahajäämist polnud sugugi karta.

Ronin treppi mööda laevale. Laeval käin tähtsa näoga ringi ja vaatan ning katsun näpuga ikka selliseid asju, mis hiilgavad (hundurubasid mulle siis, suurele poisile, käpa pihta lüüa). Siis kuulsin kella löödavat ja laev hakkas liikuma. Ometi viimaks! Aga polnud säääl rõõmustada midagi, Taeva Taat ikka polnud meie nõus: laotas sellise paksu uduvaiba üle laeva ja mere, et päris veetilgad kohe riiete külge jäid. Polnud sugugi näha. Et meie aga oma jonnika ei jätnud

Kas pole tore suvel matkata läbi roheliste, tasa mühavate niug kohisevate metsade ja läbi kirjuvärviliste kanarbikunõmmede?! Rännata looduses, õppida tundma ja armastama teda ja tema elanikke, linde ja loomi. Ja mõjub ju sulle endalegi hinge-kaunistavalt see: üks tunne sa, kuis mingi pühalik tundmus hoovab hinge, kui sügavasti kopsudesse hingad värsket vaigulõhna, üks tea sa, et elades looduses ja mõistes teda, alles leiad, kui ilus on elu ja sügav ta mõte. Jah, sõbrad, usun, et kui te möödunud suve kasutult veetsite, siis tänavu suvel kindlasti matkate vabasse loodusesse.

Ka mina matkasin läinud suvel. Sõitsime, mina ja sõber, jalgratastel nädal aega ümber saare, kus elame. No küll oli tore! Kui teid, poisse ja tüdrukuid, huvitab see, võin sellest kunagi teinekord pajatada. Täna aga puhun pisut juttu ühest teisest matkast.

(öeldakse: jonn on Jumalast loodud!), läks viimaks päris selgeks ja kui Ruhnuna üle veevälja paistma hakkas, polnud udu enam mikroskoobigagi näha.

Jah, sõit iseendast polnud veel midagi, aga sellest,

KUIDAS ME RUHNUS MAALE LÄKSIME

ja mis säääl kõik näha oli, sellest võiks küll romaani teha.

Nad jätsid laeva päris kaugele seisma, ma ütlesin küll, et ajame kohe sinna üles liivamäe otsa, kus tuletorn, laeval on ju kaks suurt ratast, teine teises küljes; oleks ometi kuivalt maalegi saanud. Aga või seda kuuldi, kästi aga paati ronida. Huul küll raputas, vahest kadusime päris vee sisse ära, aga elusalt ikka jõudsimme päris nii ranna lähedale, et aerudki jäid liiva kinni. Madrused muudkui hüppasid sisse ja hakkasid inimesi seljas maale tassima.

Laeval sobis mul jutt ühe maamõõtjaga, aitasin nüüd teda asju külasse kanda — skaut on ju ligimise aitamiseks alati valmis. Kole kuum oli, päälale tekkisid sellised higimullid, et mütski maha pidi kukkuma. Päälegi pidime enne hulga aega marssima puhtas jumala liivas (no pisikesed poisid ja tüdrukud, tänavu suvel läheme sinna mängima), siis paksust metsast läbi kõndima, kuni viimaks jõudsimme külasse. Väike hallis kampsonis poja tuleb vastu. Küsimine, et kus vallamaja on. Ei poja kõssagi. Surub vaid sõrme huulte vahele ja ronib edasi. Esimese „otsa teeme“ — selle laenasin oma nupukalt sõbralt, ta alati targa näoga jutustas nii — vallamajasse. Siin on palju naisi lastega, kes ootavad lastele rõugepanemist, meiega ühes tuli ju ka arst. Veidi eemal kohtunik madalal järil ja mõistab ruhnlasile õigust. Nai-

sed on kõik kirevais rahvusrõivais, mehedki ei jää maha, küll on visa traditsioonide austamine.

Vaatame

RUHNU ELUTUBA.

Imelik, millised kõrged voodid! Need olevat selleks, et kirbud voodisse ei pääseks! Ruhnulane ise astub kastile, mille auväärne nurk voodi alt väljas, aga kirp ei olevat sugugi nii tark kui inimene, egas tema oska nii tulla. Hüppab ja kui siis ühe raksuga voodisse ei kuku, pikkajonni ka ajama ei hakka. Voodi kohal ripub laest veel pikk nõör aasaga, olevat selleks, et hommikul ärgates kerge vaevaga voodis istukile võiks tõusta. Kas ruhnulane pole nupukas! Aga lüksust ajavad ruhnulased taga, igas voodis hobuse koorem udusulgpattu (Ruhnuna hobused olevat küll väiksemad kui teised). Aga jätame nüüd kirbud ja hobused ning astume üle kõrge läve (ärge aga pääd ära lööge!) Ruhnuna kööki. No siin alles on elu! Tulelöke nagu laagris, tehtud kohe savipõrandale. Selle kohal ripub päratu keti otsas suur pada. Ja seda suitsu ning tahma. Isegi hülgenahad, mis kuivavad ülal parsil, on tahmunud mustaks. Aknaid kõõgil pole. Suits läheb välja kahest uksest.

Ilus on

RUHNU KIRIK.

See on võrdlemisi väike, aga nägus raudkiviehitis. Puna-põskne Ruhnuna noormees, kes parajasti kodus õngi seadis, näitab meile kirikut seest. Puhas, avar, valge! Eeskojas vanu vappe. Siin valdab sind tõesti mingi pühalik tunne. Samas uue kõrval lossutab alandlikult ka vana kirik, mis päris raugaeas: on ta ju ehitatud 1644. aastal. Kiriku ümber surnuaed omapäraste ristikestega.

Rahvariides Ruhnuna noorik sülelapsesega.

Ühe asja pidin juba Ruhnuna omapärast unustama: säääl on enamjaolt igale kahele talule üks maja (Talusid on umbes 28, elanikke 280) ja need majad on jaotatud talude vahel, noh, arvake! Pikuti! Talu-vaheaed lähed maja otsseinani, kus kaks väikest eeskoda. Maja sisemus on jaotatud pikuti vaheseinaga kahe talu vahel, välimuski erinev. Nii oli ühes talus pool maja punane, pool hoopis värvi-mata.

Nüüd oleme külas ringi teinud ja lähme tagasi. Jõuame

TULETORNI JUURE.

Kasarmutaolises hoones elab Ruhnuna metsnik, politseikonstaabel, mereside ja tuletorni ülem jne. (Olgu öeldud, et neid ameteid kõiki täidab hra Kranfeldt, endine mereväe leitnant). Tuletorni viib kõrge treppte. Annab päris ronida. Ülal tuletorni juures leiame eest hundid, kes külasse otse läbi soo, sinna olid joosnud. (Egas Heiti tühine poiss ole, kord marsis jalgsi sopase ilmaga 16 km linnast Pühasegi). Tuletorn endast on lihtne: jame raudtorni, mida toetavad neli väiksemat. Üles torni tippu viib suur keerdtrepp. Olles käinud ülalgi, läheme tagasi randa. Teel sööme veel pohli, madrused isegi korjasid seeni.

Kirjutaks veel, aga näpud väsivad, silmadki unised. Väljast vaatab naeratades täiskuu ümargune pale. Tahaks nagu ütelda: „Lõpeta, lõpeta, poju, ja mine vaata, kus Une-Juku!“ Olgu siiski öeldud, et tagasisõit läks libedasti. Elusalt jõudsimme kõik linna (no, egas ma muidu saaks praegu kirjutada). Kui Kuresaare poole tulete, siis astuge minu poole ka sisse (küsi, et kus see „Saare skaudi“ onu elab. Küll poisid siis juhatavad!). Räägime siis pikki jutte oma matkadest.

Nägemiseni, poisid ja tüdrukud!

Uudiseid laiaast maailmast.

Roomas algas „püha-aasta“.

Suure pidulikkusega, ümbritsetud kõrgetest vaimulikkudest, avas paavst „püha ukse“ Peetri peakirikus. Selle järele astus paavst pühasse ruumi, palvetas sääli ja õnnistas rahvahulki kirikukellade vägeval helinal. „Püha uks“ jääb avatuks terve aasta, see ongi katoliiklaste „püha-aasta“.

„Püha-aastat“ peetakse aeg-ajalt mõnesuguste kiriklikkude sündmuste mälestuseks. Esialgu peeti seda harva, iga 100 aasta tagant, siis aga kuulutati püha-aastaid sagedamini. Viimane „püha-aasta“ oli alles 1929. „Püha-aasta“ avamise pidustused meelitavad kümneid tuhandeid katoliiklasi Peetri peakirikusse Vatikanis (Roomas). Paavst kantakse troonil pidulikus rongikäigus kirikusse, kus ta võtab istet „püha ukse“ ees. Pärast lühikest jumalateenistust võtab paavst kätte põleva küüla ja kuldhaamri ja lugedes palvesõnu koputab kolm korda ukse ette ehitatud masinatega kõrvaletõmmatavale müürile. Viimase haamrilöögi järele taganeb müür ja „püha uks“ tuleb nähtavale. Siis pestakse läve pühitsetud veega; üle läve astub ainult paavst, et palvetada kirikus. Väljas seisab samal ajal määratu rahvahulk, leppides teadmise, et ta on suure, piduliku sündmuse lähedal, ja ootab silmapilku, mil saab näha paavsti. Jumalateenistuse lõppedes kantakse paavst läbi rahvahulga tagasi. Seejuures jagab ta põlvitavale rahvale õnnistust.

Tornaado hävitas mitu linna.

Põhja-Ameerika Ühendriikide lõunaosas möllas tornaado (väga tugev tuulispää), mis purustas mitu linna. Seni on teada 60 surmaohvrit ja üle 100 haavatuid.

Tornaadod tekivad Ameerikas põhjust tulevate külmade õhuvoolude ja lõunast liikuvate soojade õhuhulkade kokkupõrkamisel. On raske kujutella, milline jõud on tornaadol: tugevad puud murtakse või kistakse juurtega välja, terved majad tõstetakse õhku ja kantakse hulga maad edasi, kus nad siis kukuvad rusudeks maha. On arvatud, et tornaados sageli peitub suurem jõud, kui Narva joas, mille võimsus on 75 000 hobusejõudu.

„Akron“ hukkus.

Maailma suurim õhulaev „Akron“, mis kuulus Ühendriikide meriväele, kukkus merre ja hävines. Laeval oli 77 meest, kelle saatusest ei teata veel midagi. Õnnetuse kohta arvatakse, et see võis tulla välgust.

„Akron“ oli peaaegu kaks korda suurem, kui „Graf Zeppelin“. Kõigest 3 aastat tagasi hukkus Briti hiigel-õhulaev „R 101“; selle paiskas torm vastu mäe, mille tagajärjel tekkis plahvatus. Meeskond hukkus ühes reisijatega päale mõne üksiku, kes imekombel pääsesid. Selles õnnetusel sai surma 57 inimest.

Eesti elust ja loodusest.

Mammuti luud Eestis.

Wõrumaal Hargla kihelkonnas leiti hiljuti kruusaaugus mammuti kihva tükk, 35 sm pikk ja 15 cm läbimõõdus.

Mammuti jäänuseid on seni Eestis leitud õige vähe, kuigi see hiigelloom (n. ö. karvane elevand) jääajal siin elas. Pärast jää-aja lõpu mammut suri välja.

Jahiselt kaitseb linde.

Tallinna ümbruses teotseb jahiselt „Nimrod“, kel on renditud jahioigus suurel maa-alal (umbes 4000 ha). Jahiselt liikmed mitte ainult ei hävita linde ja loomi, vaid ka kaitsevad neid. Nii näiteks ei tohi seltsiliikmed lasta rabakanu. Neid linde on meil vähe, aga kütmisskeulu tõttu on nende arv sääli kasvamas. Samuti on piiratud kütmissaeg ja -viis mitme teise looma ja linna kütmisskeuluks. Kõige rohkem hävineb loomi ja linde röövkütide käe läbi, kes on looduse kurjemad vaenlased.

Õpilane uppus seakünaga sõites.

Hiljuti läksid neli poissi, Pala valla Nõva algkooli õpilased, suurveest tekkinud tiigile seakünaga sõitu tegema. Poisid ei hoolinud vanemate inimeste hoiatusest ja sõitsid tiigi äärest kaugele, kus vesi oli sügav. Sääli läks küna kummuli ja poisid kukkusid vette. Kolm neist suutsid kaldale ujuda, neljas aga kangestus külmas vees ja uppus.

Micki-Hiirekese kiri

rahadest, munadevärvimisest ja —

Rahad, millised „Toome“ varemest „leidsin“, võtsin järgmisel päeval kooli kaasa. Näitasin õpetajale. See oli kohe rõõmus, et... kuid korruga vihastas. Enne oli näost niisugune harilik, aga nüüd... punane... sinine... roheline jne. Ja siis lõi äike sisse! Hästi sest karkimisvõimast aru ei saanud, aga vähe ikka. Oli nagu: rahad on valled... paha nali... petmiskatse... ja muudki. Oh, see oli alles pomm! Mul praegugi püksid sõeluvad püüli kui sellele tagasi mõtlen! Ja tagajärg oli see, et sain pühapäeval neli tundi „sitsimist“ — petmiskatse eest!

Pärast tunde viisin rahad valusa südamega „antikvaarile“.

Oli lõbus mees! Vaatas rahasid ja küsis lõbusalt: „Noh, poisu — tahad minule aprillinalja teha?“ Vastasin ei, ja seletasin, et müüa tahan. Vaatas mulle siis surmtõsiselt otsa ja küsis: „Kas tõesti.“ — „Jah,“ vastasin kindlalt. Mõtlege — ta soovitas siis mul minna arsti juure, andis aadressigi ja ütles, ma olevat „noh-noh“! Võtsin rahad ja tuln tulema — ei „nihukene“ pole asjatundja!

Kodus mõtlesin, ei mulle tee keegi hääd — teen ise. Et pühapäeval, otsustasin mune värvida. Ja kui valmis olen ja ema koju tuleb — näitan talle. Küll ta võiks siis rõõmus olla. Panin siis vee pajas pliidi keema ja

tõin sahvrist korvi munadega ning kallasin need korvist patta. Osa läks küll katki, aga rohkem jäi ikka terveks. Võtsin siis äratuskella ja seadsin ta üles, et ta viie minuti pärast kõliseks — siis on õige aeg mune katlast välja võtta. Ise läksin tuppa õppima. Kell aga — ta on ikka vist rikkis — kõlises alles veerand tunni pärast. Aga noh, ega see viga teegi, ongi mõnikord munad liiga vedelad, aga nüüd pole seda karta. Võtsin ruttu sangast kinni ja tõstsin pada. Tuline veeaur kõrvetas aga nii valusalt käsi, et varsti lasksin lahti ja pada kukkus küllili pliidi! Küll oli sääli siis suri-muri! Vesi kustutas tule — aina suits. Osa mune veeres pliidi august alla!.. Aga seitse muna jäi ometi terveks!

Hakkasin neid siis värvima. Esimene oli juba valmis, kui kogemata värvipoti ümber lükkasin. Värv voolas laudlinale. Hakkasin teda säält ära pühkima. Tulemus aga oli, et minu käsi, riided, laudlina, põrand ja tool olid ilusa punase värviga kroonitud...

Noh, praegu pole viga! Pühapäevad võivad tulla. Ainuke häda on, et istuda ei saa — seisa või lama!

Tervitades teie

Micki-Hiireke.

KUMBLUSSEEP

A.FREDERIKING.TARTUS

Enesest lugupidamine.

Olin sügavasti haavunud. Ometi poleks selleks mingit mõistlikku põhjust. Polnud Linda kohustatud mulle aru andma, mis ta teeb, kuhu ta läheb ja mis mõtted temal on. Süda aga valutab, et ta minust nii vähe hoolib. Mis aga oleks tal põhjust minust hoolida? Olen üks Nimetu Nimetu ta paljude tuttavate seas — olgu mu nimi Našman või mingi Saar tuhandete Saarte hulgas. Mul pole autot ega mõisat, ei villat Nizzas ega maja Berliinis. Ma pole kellegi tähtsa mehe poeg, kelle isa nimi talle parima soovituskirjana kaasas, vaatamata sellele, kas poeg ise üldse mingit lugupidamist väärribki. Isa tähtsus tasandab talle tee igalepoole. Ta ise ei pruugigi palju vaeva näha. Mina aga, mida

tahan, pean kõik enese jõul tegema. „Omal jõul läbi mustade maa“, kui nii öelda. Tuleb võistelda nendega, kes edasijõudmiseks minust palju paremini varustatud ja selle tõttu minust hõlpsasti ette jõuavad — rikkaste, kuulsate, mõjusate vanemate lapsed.

Mul on toetuda ainult enese jõule, teadmistele, oskustele ja osavusele. Olen üks maailmas.

Mida saavutan, see on ainult mu enese vaeva vili, mu oma teene ja võit. See teadmine on mulle magus. Ma ei taha, et teised mulle midagi kätte võidavad — tahan olla ise saavutaja.

Mul on vähemalt olemas uhkus. Mul on tundmine, et midagi korda saata suudan. Praegu ma veel olen null, ei midagi, Nimetu, Nimetu. Suurmehed võivad rinda ette ajada — mina nendega võrreldes peaksin roomama pää jalgade vahel suurest alandusest. Ma ei tee seda — käin pää uhkelt püsti, täis enese tulevast suurust. Valus on, et keegi ei kohtle mind vastavalt — olen maailma silmis väike poisike — elav, huviküllane, kelle kohta öeldakse

„lootustandev“, kuid kelle kohta keegi ei tea öelda, mis loom tast saab, ta ise kõige vähem.

See, et ei tea, mis minust saab, teeb mind murelikuks ja rahatuks. Tulevat oodata ja vaadata, kuni „kalduvused“ kujunevad, selginevad.

Tahan ja nõuan palju, kuid ise pole midagi, lohotan end mõttega, et „tulevikus“ olen. Ehitan selgele õhule.

Alaliselt kõigun — kord olen uhke, siis jälle alandlik — ja põlgan end. Vist õigem on alaliselt olla enesest lugupidav. Linda seltsis ei oleks pidanud ma nii väga alandlik olema ja teda paluma uisuteele ega pidul tantsule, või kui — siis üleolevalt, nagu paljud mu koolivennad seda oskavad, kes raasugi paremad pole minust.

Mul on liiga vähe enesest lugupidamist, see on tähtsamaid vigu minu suures vigade tagavaras.

Tark sõna ütleb, kes enesest lugu ei pea, sellest ei pea lugu ka teised.

Tuleb liikuda Mussolini enesekindlusega ja Aleksander Suure vallutaja uhkusega.

K. Našman.

Esperanio.

A. Seppel.

Teie, Eesti lapsed, peate juba algkoolis õppima võõrkeelt, saksa keelt. Kas pole see raske? Ei püsi ega püsi meeles need raskehääldatavad sõnad ja järjekindlusetud grammatikareeglid! Ja kui siis suure vaevaga oled jõudnud saavutada mõnesugused teadmised saksa keeles, tuleb sul elus äkki tarvis vene, inglise, prantsuse või mõnda muud keelt. Jõuad sa kõik keeled õppida? Ei. Ükski inimene ei suuda õppida kõiki maailma keeli, küll aga suudavad ühe keele õppida kõik inimesed. Ja kui nad kõik õpivad üht keelt, rahvusvahelist esperantot, siis mõistavad nad kõik üksteist. Esperanto on

KERGELTÕPITAV KEEL.

Loomulikud keeled on tekkinud ja arenenud omapääd, ilma teadliku juhtimiseta ja sellepärast nad on kujunenud tujukaiks ja raskeltõpitavaks. Kas pole näiteks saksa keeles äärmiselt rasked ja keerukad need mitmesugused artiklid ja pöörd- ning käändvormid? Esperantos neid ei ole. Selle keele looja lõi oma keele teadlikult ja püüdis selle teha nii lihtsaks, loogiliseks ja kergeltõpitavaks kui iganes võimalik. Ja see on tal hiilgavalt õnnestunud. On inimesi, kes esperanto selgeks õppinud paari päevaga! Need olid aga keeleteadlased, ning kõik seda ei või. Küll võib aga igaüks esperanto 40—50 õppetunniga õppida niivõrd selgeks, et saab selles keeles omi mõtteid väljendada arusaadavalt nii kõnes kui kirjas. Ühtegi teist

keelt pole võimalik omandada nii kiirelt ja kerge vaevaga. Ükski teine keel ei ole nii kasulik kui esperanto. Sellepärast, mu noored sõbrad, õppige esperantot! Ta

AVAB TEILE MAAILMA

Tema abil sooritame maailmareisi. Esiti kirjalikult. Avage vaid Esperanto liitude aadressraamatud ja leiate sõpru üle terve maailma, kes on valmis kirja teel jutustama teile oma maast ja rahvast. Ja kui siis lõpuks kõik pisikesed ja suured „agad“ on kõrvaldatud ning võite reisile minnes kodukohale ajutiseks hüstijätuks lehitada, leiate igalpool eest abivalmis sõpru, kes teid häälimeel juhatavad ja aitavad. Nüüd siis

SÕDA „AGALE“!

Sellele suurele esijoonel! Hävitage ta! Kuidas seda teha? Jah, siin ei saa ma kõigile korraga anda sobivat nõu, sest et te elate erisugustes oludes. Kes elab linnas, leiab kindlasti võimaluse võtta osa mõnest esperanto kursusest, sest linnades korraldatakse neid sagedasti. Maal on lugu veidi halvem, sest siin asub rahvas ja sellega ühes ka esperantistid hõredamalt ja kursusi peetakse harva. Aga esperantot võib õppida ka omal käel iseõppimise teel. See pole raske, nõuab ainult veidi püsivust. Aga püsivust peab ju ometi olema igaühel, kes tahab elus jõuda edasi. Kes teab läheduses esperantisti, pöörduge julgelt tema poole nõu ja juhatause saamiseks, sest ta annab se-

da kindlasti häälimeel. Esperanto on nagu telefon, kui ta oleks ainult ühel inimesel, poleks ta mingit kasu, kuid ühenduses keskjaama telefonivõrguga evib ta suure väärtuse. Sellepärast on iga esperantist meeleldi abiks oma naabrile esperanto-telefoni ülesseadmisel. Kui aga siiski leidub poisse või tüdrukuid, kes ei

tea, kuis alata, neile annab nõu ja juhatast „Õpilaslõhe“ toimetust, kui vastuse jaoks lisate postmargi.

Nüüd aga

JÕUDU TÖÖLE!

Jõudu ja püsivust! Nag ter- vitusi esperantlasilt sellele, kes esimesena jõuab meie maale!

Esperanto kirjastus & trükikoda

P. Tamverk, Haapsalus

Soovitab järgmisi Esperanto raamatuid:

Mag. E. ARVISTO: Täielik Esperanto õpiraamat

ühes võtme ja sõnastikuga. Kr. 2.—

VO-KO: Täielik Esperanto-Eesti sõnastik. „ 2.—

H. RIKAND: Eesti-Esperanto taskusõnastik. 8x12 cm. 10.000 sõna. „ —60

Edasijõudnutele ilukirjandust:

TUGLAS: En la fino de la mondo (Maailma lõpus). „ —60

TUGLAS: Kvin noveloj (viis novelli). „ 2.—

TUGLAS: Popi kaj Huhuu. „ —35

MARIE UNDER: Elektitaj Versajoj (Valitud luuletised). „ —50

Peale selle igasugune Esperanto ilukirjandus.

NÕUDKE KATALOOGI.

NEWTON... algus lk. 1.

Teinekord Newton läks sügavalt mõtteis märke, viies valjad pidi hobust enese järgi. Teel aga oli hobune kuidagi vabanenud ja läks oma teed. Newton aga märkas alles mäe tipus, et ta tühje valjad enese järgi oli lohistanud.

Üldse oli Newton tagasihoidlik, alati mõtteis, käitumises pisut kohmakas ning rääkis vähe. Kogu oma parlamendis olemise kestel olevat ta vaid korra sõna võtnud ja seegi kord ainult: „Palun, pange aken kinni.“ Evis tõsiselt teadlaseiseloomu, väline hiilgus oli talle tundmatu.

Mida arvatakse...

Newton geeniusena oli üleloomatu, väsimatu... Meie võime vaid tõsiselt aukartuses imetleda ta teadusliku loomingu suurust.

Õieti ütleb Lagrange: „Newton oli

GEENIUSIST SUURIM JA ÕNELIKEM.

Ta avastas maailmasüsteemi ja ainult kord on antud inimesele seda teha.“ Kuna Leibniz arvab: „Kui võtta kõik matemaatikud maailma loomisest Newtonini, siis on Newton neist teinud suurema ja parima osa!“

Kuid sügavmõtteline ja tagasihoidlik on Newtoni arvamine enesest veidi enne surma:

„Ei tea, mis mu töist arvatakse, kuid enesele tundun ma mere kaldal mängiva poisikesena, kes rõõmu tunneb, kui leiab mõne ilusama kivi või karbikese kui ta mängukaaslased, kuna määratu tõeookean mu ees avatamatult seisab.“

Arn. Tonska

Tartu keskkoolide õpilasajakirju.

Vihjeid noorte „seitsmendast suurriigist“ 1932./33. õ. a.

Sageli rõhutatakse žestikuleerivais peokõnedes noortest kui „tuleviku troonipärijast“. Ent me teame ka seda vana tarka sõna: „Mida luku ei õpi, seda juhan ei tea“. Seepärast soovides näha meie tuleviku vaimlist palet, tuleb vaadata enne kõike peeglis, milliseks osutub tänaste koolinoorte sõnastusvahend — õpilasajakiri. Kuna Tartu on alati olnud vaimlise elu kesksuht, siis puhvrina noorte hingeelu ja otsingute tutvumise juures samub ta seekordki keskkoolinoorte ajakirjade rohkuse tõttu üleriikliselt asireas.

Käesoleval õppeaastal Tartu kuuest eesti keskkoolist pea igaüks esindub vastava noorte sõnakunsti vahendiga.

On huvitav vaadata nende majanduslikku „ülejõu elamist“. Pea eranditult kõik õpilasajakirjad ilmuvad trükitult. Kuigi teame, et trükitoote ilmumine osutub kallimaks kui šapirograaf, mimeogr. jne., siiski noorte kõrgepingeline teotähe nooruslikkude ürituste kaudu bilansseerib majandusliku külje. Kuid eks see näita teisalt jälle noorte suurt tarmukust ja optimismi tänases mureohkeist hingitsevas ühiskonnas. Siinjuures peame aga meenutama trükitud sõna suuremat efekti, mis kaasa kutsub noori agaramale loometööle.

Tänasel õppeperioodil noorte loomingu alal sammuvad eesotsas tütarlastegümnn. ja komertsgümnn. õpi-

laskonnad. Esimene on tootnud eesti ahtapiirilisele kirjandusturule 9. ak. 9 nr. („T.T.G.“) ja teine kool IV ak. 4 nr. („Iloli“)

„T. T. G.“,

olles õrnema sugupoole häälekandjaid, on asetanud püüde noorte ilukirjanduslikele katsetusile. Pea igas numbris leidub rohkesti luuletisi. Küllap võime sellist põhjust tõlgendada tütarlaste sentimentaalse ja unistava iseloomu tunnuseks. Luuletarikest enamik katsetab nelikreaga, kuna verse libre osutub raskemaks. Eriti kannatab viimase juures tunduvalt rütm. Ainult ühele luuletarile (A. H.) võib juba tõsisemalt otsa vaadata ja soovida enam tegelemist kõnesoleva alaga. Võib-olla saab temast kunagi meie naisluulesalve tunnustatud täitur. Paremad noist luuletusist: A. H. „Päikest“ ja Heljo „Dagmarile“. — Novelletidest õnnestunumaid: „Üks õhtu“ (5), milles autor on püüdnud pala esitamisel võimalikult piinlikult kinni pidada psühholoogilistest reeglitest.

Muidu „T. T. G.“ ühelt poolt vooruseks ja teisalt nõrkuseks on alatise kroonika „Kooli elu“ esitamine. Kroonika esitelu näitab küll õpilaspere suurt aktiivsust isetegevuses, kuid piasiasjade märkimine ilma liha ja vereta võtab asjata ruumi oma alla. — Nagu mingi ajalehe joonealusena ilmub pikemat aega koolist lahkunud abiturientide iseloomustusi päälkirjaga „Neistsina-

seist lahkunuist“, mida mõnikord eemalseisjagi päris rahuloluga võib lugeda. Üldmuljelt „T. T. G.“ on jõulisemaid noorte patriootlikke trükitooteid. Kuid eks sellist mõistatust lahenda osaliselt ka selliste kirjandusveteraanide kaasalöömine nagu dir. J. Roos, keelesepp J. Aavik j. t.

„T. T. G.“-le arvuliselt püüab sekundeerida komertsgümnn. õpilaspere ajakiri

„ILOLI“

(4 nr.). Kui eelmine noorte ajakiri ruumi annab peamiselt belletristilistele harrastustele, siis kõnesolevas ajakirjas asetatakse raskuspunkt noorte ideoloogilistele küsimustele. Nagu mingi õnnistav vaim näib tabanud komertsgümnn. õpilaspere, kes tootnud noorsooliikumisele järjekindlat tusedaid kandesambaid. Meenutagem vaid omaaegseid koolinoorsootegeelasi (B. Ingel, P. Kanarik, A. Reisner, A. Peets j. t.), kuna praeguste noorsootegeelaste mainimine on veel varane nende rakmesoleku tõttu. Noortele vasta-vaist tusedamaist ideoloogilistest kirjutisist „Iloli“ on „Noorus ja rahvusaade“ (4), „Tänapäeva harrastusist“ (3) ja „Koolinoorsoo kehalisest kasvatuses“ (4). Ei ole puudus ka luuletusist, milliste ergutuseks on korraldatud isegi luulevõistlus. Luule, võrreldes eelmise kooli õpilaspere omaga, on siiski kahvatum. Trükitehniliselt ja kunstiliselt kaunistuselt „Iloli“ ületab kõik Tartu õpilasajakirjad.

Ent huvitav on siinkohal tulemus, mida soodustab õpetajaskonna aktiivne kaasalöömine noorte üritustele. Noored sageli oma trotsivas tegevusjanus väidavad, et õpe-

tajad pidurdavad nende isetegevust, aga kasvatajate nooruslikult häälestatud tegevuslik on teinekord ka suureks tõukejõuks. Kui puudub õpetajaskonna soe kaasalöömine ja moraalse teetamine, siis õpilasajakirjad ja üldse noorte tegevus on häbelikum ja tuumalt verevaesem.

Pöegluste gümnn. õpilaspere, mis kuulub arvuliselt suuremate keskkoolide hulka, on tootnud ilmale „ainsa pääsukesena“

„T. P. G.“

Mahlakamad artiklid õp. A. Vaigla „Noorte teed tulevikku“ ja Ev. Reinvaldi „Kehakultuurist“, kus mõlemad autorid püüavad noori virgutada elujaatavalt vastava ala leidmisele, et lüüa kord rusikamärgid ellu. Üldilmelt kõnesolev õpilasajakiri kannab pilkelehe kuju, sest võrdlemisi hästi õnnestunud karikatuuridele on antud auväärne koht. Siingi noorte hingeelu sõltub ideaalide ja ideede vallas. Hüljatud on proosapalade viljelemine ja ratsutatakse üha üleaisa lõoval pegasusel. Võrdlusi „meeled õitsvad minul kui sõed“ (minu sõrend.. A. T.) jne. ning mõne keskparase generatsiooni tunnustatud luulesepa mõjud ei ole siinsele katsetajaile küll mitte plussiks.

ENKS tütarl. gümnn. õpilaskond on ristinud tänavu kaks „uustulnukat“.

„KARUOHAKAS“

oma monotoonse trükitehnilise külje ja halva paberi tõttu on pisut eemalepeletav, kuid sisuliselt mõningad palad „teretunud“. Siinne tütarlastepere näib olevat kaunis proosaline, sest „luulet“ õieti ei ole. Novelletidest mõjuvamad stiili kui reaalsete

Järg 21.

Nad kõik olid läinud seda harilikku eluteed, kõik need Boelcked, Guynemerid, Immelmanid, parimad lendurid kõikide lendurite hulgast.

John ei uskunud küll fatalismi, ei uskunud saatuse. Kuid temas kasvas siiski uudishimu näha Pariisi. Võib-olla, tuli siiski nautida elu veel enne hukumist. Muidugi ei võinud ta minna mõne Prantsuse tütarlapsesga Sylvia pärast. Ükskõik, mis ka ei juhtuks, ta otsustas hoida end ainult Sylviale.

Armstrong näitas talle ajalehte „Temple Videterri“, mis sisaldas kirjutise leitnant Johnsoni esimesest õhuvõidust Prantsusmaal.

John silmitses seda ükskõikselt.

„Teie ei muretse vist sugugi nende üle, kes jäid koju?“ tähendas Armstrong.

John raputas pääd. „Ei“, ja siis veidi järele mõeldes, „pääle ühe — kahe.“

Kurbus väljendus Armstrongi silmis ja ta vaikis.

„Millal läheme Pariisi?“

võrdluste tõttu „Teravküüs“, „Kolmas püha“ ja „Muinasjutt armastusest“. Mõningas palas ei taha sugugi veenduda, et tütarlaps ka „nõnda“ võib kirjutada. Ka pisut humoristlikku pudeneb proosapalade kõrvale, näit. „Põhiseaduse muutmise eelnõu“, „Vanemaid ja juhatajaid“ jne. Lõppmulje — belletristilised palad õnnestunud, kuid esteetiline külg kannatab ja pisut ühekülgse sisuga.

Ka „videviku akadeemia“ — õhtugümni. esindub käesoleval õppeaastal ühe

„RAJA“

numbriga. Trükitehniliselt võrdlemisi hästi õnnestunud. Sisuliselt aga palju ei ütle. Pälviks vaid mainimist mõni ideoloogiline harutelu, kuna teised on kuivad „teaduslikud“ traktaadid. Lonkab ajakirja ideeline külg ja lähtub rohkem praktilistest küsimustest. Kuid eks seisa õpilasajakirja „Raja“ taga reaalelus samum „noorus“.

Lõppraamistikku Tartu noorte „seitsmendale suurriigile“ tehes, kriipsutame alla järgmist. Kuigi noorte looming üldimelt on elujatav, siiski pudeneb harva sekka mureokkaid. Edaspidi välditagu seda, muidu suurendame teadlikult üha ja üha propageeritavat pessimistlikku eluvaadet meie „kroonitud“ ilukirjanduses. Oma põhilaadilt noorte sõnakunst on rahvusliku tendentsiga ja keelelt liigub selle õilistamise tähe all. Lubatagu ka edaspidi noorte ilukirjanduslike harrastuste kõrval ruumi rahvus-ideoloogilistele küsimustele, aga nii, et „vana viin ei satuks uude astjasse“.

Ent soovitav oleks, et kevadel paremaid noorte koostataks vastav a l m a n a h h ja korraldataks noorte loomingu õhtu. Algatus kuulugu Tartu õpilasvanemate koondise kätte. Loodame nende õilsate noorte ühisuste peatset reaalselt rakendust.

Arn. Tonska.

pöördus John lendur Chapman'i poole.

„Laseme veel mõne saksa lennuki maha ja läheme, poisid.“

Teeme seda ruttu, enne kui hilja!“

Parajasti arutlesid nad Prantsuse naistest, kui telgis kostis häiresignaali. Telefonil teatati, et Saksa pommipilduja „Gotha“ läheneb üle Bar-le-Duce ja teda saadavad kaks lennukit.

John ruttas oma „Lendava tähe II“ juure. Tolm tema tõusust hõljus veel õhus, kui Armstrong tõusis õhku. Kolmas lendur järgnes neile, kuid mootori rikke tõttu oli sunnitud maanduma tagasi aerodroomile.

Bar-le-Duce oli palju kannatanud päevaste ja öiste õhupommide all. Kui linna elanikud kuulsid mootorite mürinat, põgenesid nad hirmunult keldritesse.

Pumm! Pumm! Pumm! langesid pommid viiesekundiliste vahega. Ülal tiirles aga kohutava kotkana „Gotha“.

Pumm! Pumm! Pumm! Pumm!

„Gotha“ lendas teist korda üle linna. Paksud tolmupilved kerkisid tänavailt. Siis kõlas kuulipildujate tatatamine ja üksikud suurtüki mürsud lõhkesid taeva foonil. Korraga lähenes „Gotha“ väike, kui erilane, lennuk. Temale järgnes silmapiiril teine. „Gotha“ lendur, nähes lähenevat hädaohtu, vabastas kiirelt oma viimased pommid ja lasi nad langeda sihtimatult. Need kukkusid tühjale väljale põhjapool linna.

Inimesed kogunesid tänavale, et jälgida lendurite võitlust õhus. Polnud enam karta hädaohtu.

Esimene pääletungiv lennuk, justkui kartes saatvaid lennu-

keid, tõusis neist tublisti kõrgemale, tegi pöörangu just „Gotha“ kohal ja võttis positsiooni rünnaku algamiseks.

All lendasid kaks „Gotha“ kaitse lennukit. Armstrong asus ootamatult pilverünka tagant. John tegi hüppe ülalt alla „Gotha“ ründamiseks.

Kuigi „Gotha“ oli suur ja aeglaselt reageeris tüürile, polnud ta siiski kaitsetu kallale-tungiva hävituslennuki vastu. Temal oli pääle lenduri veel kaks kuulipildujat — üks ninas, teine sabas. Kolmas kuulipilduja, milles John polnud teadlik, töötas erilises tunnelis lennuki kõhu all.

Linnaelanike silmis oli õhuvõitlus naljakas. Nad nägid väikest „Nienporti“, nagu varblast tiirlemas suure kotka ümber.

Johni esimene rünnak tõi tema „Gotha“ saba tagant selle kõhu alla. Vaenlase kuulid tungisid „Lendava tähe II“ tiibadesse, kuid õnneks ei tabanud ükski neist ei lendurit, bensiinianu- maid ega propellerit.

„Vaata pörgulist!“ mõtles John ja pöördus „Gotha“ kõhu alt välja.

„Või nii... laseb kõhu alt... hüva, see on juba erinev“...

John võttis ikka uusi ja uusi positsioone „Gotha“ saba taga, üleval, küljel. „Hüva... kül- lap ma su põrgu läkitan... või tulistab kõhu alt...“

„Gotha“ olid kõik õrnemad kohad: nina, saba ja kõhualune kaitstud kuulipilduja tulega. Mõlemad saksa kuulipildurid seirasid väikest „Nienporti“, kui see tiirles „Gotha“ ümber.

„Tulen teie kallale, suur poiss“... rääkis John endamisi, tehes samal hetkel sügava pöörangu ja tungides järgmisel het-

kel vertikaalselt ülevalt alla „Gotha“ kallale.

Korraga „Gotha“ vaikus üks kuulipilduja. John ei teadnud selle põhjusi. Kuid tema kuul oli tunginud Saksa kuulipilduri kaela ja toonud sellele silmapilkse surma. Selle laip jäi rippuma lennuki äärel.

Nähes, et tagumine kuulipildur oli surnud ja sellega lennuki saba jäänud kaitsetuks, „Gotha“ lendur surus lennuki nina alla ja pöördus Saksamaa poole. Samal ajal oli Armstrong lasknud alla ühe saatjaist lennukest ja kihutas nüüd teist taga avaras laevalaotuses.

Tõustes kõrgemale ja siis jälle laskudes, asus John viimaks positsioonile, millest tema kuulid vuhisesid lennuki istmetesse.

Äkki puhkes all päältvaatajate keskel meelevaidus. Suur lennuk vaarus nagu haavatud lind ja langes ühele tiivale. Kuul oli tabanud lenduri. Aeglaselt spiraalidena langes „Gotha“ väljale maantee ääres.

Üllatus õngesportlastele!

Järgmises numbris ilmub jutt sellest, kuidas kolm hakkajat poissi öisel kalapüügil päris närvekõdistavaid seiklusi läbi peavad tegema. Kas ka Teie käite nüüd kevadise vee ajal kalu püüdmast? Või tahate seda huvitavat püügiviisi alles õpida? Meie jutus leiate juhatusi ja tulusaid näpunäiteid. Kevadine püük ei ole naljamäng, võib paa halliks minna ühe õoga.

teed, laskub jälle põlvedele. Paneb siis londi maha ja veeretab põlvedega palgi sellele. Ime, et lonti laiaks ei vajuta! Näe, juba ta tõuseb uuesti üles ning kannab koormat. Ise ta kiigub nagu raske pendel, londiil palgi-mürakas.

Neid oli kokku kaheksa — kõiki palgi- kandjaid elevant, ja kõigil tuli tõugata palki ninaga: inimesed ei tahtnud maha saagida neid kaht puud, mis olid teel.

Meil oli halb vaadata, kuidas vanake nägi vaeva virna juures ja kahju oli elevantidest, kes roomasid põlvedel. Peatusime siin veidi ning läksime ära.

väga ettevaatlikult ja tuleb end sügama puu juure.

Ütlen hindule: „Küll on ikka tark“. Hindu naerab: „Kui ma ka sadaviiskümmend aastat elaksin, ei õpiks kõike seda, mis tema; ta on isegi mängitanud minu vanaisa, kui see laps oli.“ — „Ta on vist väga vana.“ — „Ei ole, ta on saja viiekümne aastane, just parajas eas. Ta poeg on kahekümne aastane — päris titake; neljakümne aastaselt hakkab vaid täismehiks saama. Oodake veidi, kui ta emaga tuleb, siis näete teda — ta on väike.“

Ema-elevant tuli pojaga, kes umbes nii suur kui hobune, ilma kihvadeta, käis ema järel nagu vars.

Hindu lapsed lakkasid ema aitamast, hüppasid ringi, valmistusid kuhugi minema. Elevant läks ka, samuti ema-elevant ühes pojaga.

Hindu seletas, nad minevat jõe. Läksime ühes lastega. Nad ei võorastanud meid, vaid püüdsid kogu aeg kõnelda — nemad oma keeli, meie oma keeli — ning naersid terve tee. Väikene seltsis kõige enam meiega, pani minu mütsi endale pähe ja karjus midagi naljakat — võib olla, meie kohta.

Ohk oli metsas lõhnav, vürtsitud ning raske. Läksime läbi metsa, saabusime jõe.

Ei olnud see jõgi, vaid ennemini küll hoovus — kiire, tormas aina, neelas aina kallast. Vanad elevantid läksid vette, võtsid poja kaasa. Nad viisid ta rinnuni vette

TKSÜ suurvõistlused.

Põnevad kohtumised Tartus ja Riias. Tallinna naiskondade absoluutne võit. — Mängude lõppbilanss — 9:4 Tallinna kasuks.

Keskoolide linnavõistlused käsipallis.

Pühade vaheajal, 9. 10. 11. ja 12. skp., toimusid Tallinna keskoolide Spordiringide Ühingu korraldusel käsipalli linnavõistlused Tallinna-Tartu ja

Tallinna-Riia keskoolide koondeste vahel. Riias võisteldi veel „Ülikooli Spordiklubi“ mees- ja naiskondadega.

Tallinna — Tartu 2:1.

„Mängud Tartus andsid tallinlastele kaks võitu ja ühe kaotuse. Võitsid võrkpalli mees- ja naiskond. Tartu võitis ainult meeste korvpalli võistluse. ...

Võistlused olid Tartu Ülikooli võimlasse meelitanud suure hulga spordihuvilisi, kes mängude kriitilisemal hetkil ruumika saali panid rõkkama.

Esimesena toimus kohtumine meeste võrkpallis. Tallinnat esindas Realgümnaasiumi meeskond koosseisuga: Aronson, Kaasik, Kess, Esko, Rimmelkoor ja Kärk. Tartu värve kaitsesid: Marks, Võsu, Velt, Jonasse, Areus ja Amon. Esimese geimi võidavad tartlased kergesti 15:7. Eriti palju tõhusat tööd tegi Marks. Realkooli mängijad ei jõudnud veel kohaneda mängule. Järgmises geimis juba selgus tallinlaste paremus, geim võideti ühtlaselt ja hästi mängiva realkooli meeskonna poolt võrdse tagajärjega 15:7. Kolmandas otsustavas geimis pääseb alul Tartu juhtima, kuid tallinlased võtavad end tublisti kokku ja jõuliste servidega saavutavad võidu 15:10. Lõpptagajärg — 2:1 Tallinna kasuks. — Eriti hästi mängisid Marks (Tartu) ja Aronson (Tallinna).

Järgmisena kohtusid võrkpallis Tallinna ja Tartu naiskonnad. Kohe alguses pääseb Tallinna juhtima 6:2, tartlased püüavad teha tasa, kuid tallinlased suurendavad vahe 8:5-ni. TKSÜ koondis asub kogu aeg juhtival kohal, suurendades vahet üha. Esimese geimi tagajärg — 15:9 Tallinna kasuks. Teine geim algab tartlaste ägeda survega. Seis areneb juba 5:8 Tallinna kahjuks. Siis hästi õnnestunud tugevate servidega võtavad tallinlased järele ja toovad võidu — 15:11. Lõpptagajärg — 2:0. Paremate mängijatena paistsid silma Hünerson (Tartu), Resev-Resel ja Suits (Tallinna).

Tartut esindasid: Hünerson, Gröönberg, Marks, Martinson, Noorits ja Ilopp.

Tallinna võidukas naiskond: Resev-Resel (1. tüt. gümn.), Aavakivi (kommertsgümn.), Suits (1. tüt. gümn.), Koon (Kaarli gümnaas.), Parts (2. tüt. gümn.) ja Koljek (Vene gümn.).

Õhtu põnevamaks võistluseks kujunes kohtumine meeste korvpallis. Mäng areneb õige tasavägiselt. Kord Tallinna ees, kord Tartu ees. Veerandaeg lõpeb viigiga — 7:7. Tallinlased tungivad ägedasti pääle ja pääsevad juhtima 10:7, kuid ei püsi kaua juhtival kohal. Poolaja lõppminuteil haaravad tartlased initsiitivi oma kätte ja võidavad 14:10.

ja hakkasid siis pesema kahekesi. Võtavad põhjast londiga liiva ning vett ja valavad poja üle nagu pritsist. Aga hästi tublisti, piisad aina lendavad.

Lapsed kardavad vette minna, vool on liiga kiire, võib ära viia. Nad hüppavad kaldal ja pilluvad kivikestega elevanti. Kuid see on ükskõikne, ei tee neist väljagi, peseb oma poega. Pärast võttis londi vett täis, keeras järsku poiste poole ja puhus ühele veejoa otse põue — see kukkus kohe täiesti istukile. Ja naerab, mis võib.

Elevant jätkab poja pesemist. Lapsed aga tülitavad teda kividega endisest hullemini. Elevant raputab aina kõrvadega: ärge nüüd mässake, näete küll, et pole aega vallatleda. Ja just siis, kui poisid ei oodanudki, mõelsid, et elevant puhub oma pojale, see pööras londi otse nende poole. Küll tegi see poistele lõbul!

Elevant tuli kaldale, poeg ulatas talle londi nagu käe. Elevant käänas oma londi selle ümber ja aitas pojalt kaldale ronida. Kõik läksid koju, kolm elevanti ning neli last.

Järgmisel päeval küsisin järgi, kus võib näha elevanti töötamas.

Metsa servale jõe ääre kuhjatud palgivirnad moodustavad terve linna, iga virn on nii kõrge kui maja. Siin seisis üks elevant. Kohe võis näha, et ta oli päris rauk — nahk oli ripakil ja kortsus, lont sorgus kui kalts. Kõrvad olid nagu näritud. Nägin metsast teist elevanti tulevat. Londis kiikus tal palk — määratu

suur tahatud tala. Võib-olla oma sada puuda raske. Palgikandja sammub raskelt ning tuleb vana elevandi juure. Vanake haarab ühe palgi otsa, kuna kandja laseb lahti palgi ja lohistab londi selle teise otsa juure. Vaatan, mis nad nüüd hakkavad tegema. Elevandid tõtsid palgi korruga, nagu käskluse järgi, lontidega üles ja asetasisid ta korralikult virna. Seda tegid nad nii täpsalt ja õieti nagu puusepad ehitustööl. Ei olnud ainustki inimest sääl juures.

Sain teada pärast, et see vana elevant ollagi pää tööjuhataja; olla vanakski saanud selle tööga.

Palgivedaja läks aeglaselt metsa, kuna vanake lasi londi ripakile, pööras selja palgivirnale ning hakkas jõe poole vaatama, nagu tahaks öelda: „Olen sellest tüdinenud, ei taha nähagi.“ Kuid metsast tuleb juba kolm elevanti palgiga. Läksime sinna, kust elevantid tulid. On päris häbi rääkida, mis me nägime sääl.

Elevantid vedasid neid palke metsatööstusest jõe ääre. Ühes kohas teel kasvab kaks puud kohastikku, nii et elevant ei pääse palgiga läbi. Kui elevant jõuab selle kohani, siis ta paneb palgi maha, pöörab selle piki teed, laskub põlvedele, keerab londi kokku ja londipäraga lükkab palki edasi. Muld ja kivid lendavad, palk rebib ning künnab maad, elevant roomab ja tõukab. On näha, kui raske tal on roomata põlvedel. Siis ta tõuseb ja puhkab, ei asu kohe tööle. Ta pöörab palgi jälle põiki

Vaadake siia — siin on, mida otsite!

„Õpilaslehes“ hakkab varsti ilmuma — (mis te arvate?) ei midagi muud kui täielik

ÕNGITSEMISE ÕPETUS.

See on otse maiuspala kõigile, kes õnge vibutavad, aga ka neile, kes seda kunsti alles hästi ei oska. See õpetus on väga naljaka ja põneva jutu kujul. Südamest naerdes õpime ühtlasi kalapüügi kõiki saladusi, vigureid ja krutsikuid. Kes „Õpilaslehe“ õngitsemise õpetuse läbi lugenud, see juba teab, kuidas kala saada. Ta toob koju alati palju toremaid suuri kalu jõest ja järvest.

Jälgige hoolega „Õpilaslehte“ ja rääkige sellest asjast ka oma sõbrale, et temagi paremaks õngitsejaks saaks.

Teisel poolajal on tallinlased näiliselt väsinumad ja Tartu pääseb juhtima. Vahepeäl tallinlaste läbimõeldud ataagid vastase korvile annavad tulemusi ja Tallinna on lühkest aega jälle juhtival kohal. Mängu lõpul võtavad tartlased jälle ette. Viimaseil minuteil suudavad tallinlased viiepunktilist vahet vähendada ja mäng lõpeb 27:24 (poolaeg: 14:10) Tartu koondise kasuks. Suuremaiks punktitoojaiks oli Tallinnal Maasikas — 11 ja Kruus — 8 punktiga. Tartule töid punkte Marks — 10 ja Amon — 8.

Tartu võidukas koondis esines

järgmises koosseisus: Jonasse, Marks, Šults, Amon, Joonas ja Virsa.

Tallinna meeskonna koosseis: Freiberg (Vestholmi gümn.), Maasikas (Kaarli g.), Kristjansen (Saksa Reaalg.), Voskressenski (Vene gümn.) ja Kruus (Reaalgümn.).

Mängu häirivalt mõjus mõlemi, eriti venelasest kohtuniku tegevus, kes kiiretempolises mängus näisid olevat kaotanud päa.

Tartust sõideti kohe edasi Riiga, kus järgmisel päeval, 10. skp., pidi toimuma päälahing.

Tallinna — Riia 7:3.

„Riias toimusid esimesel päeval neli võistlust, mis andsid tallinlastele kolm võitu ja ühe kaotuse. Võitsid võrk- ja korvpalli naiskonnad ja korvpalli meeskond. Riialased võitsid ainult meeste võrkpalli võistluse. Esimesena toimus naiste võrk-

pallis võistlus TKSÜ koondise ja Riia õpilaste esinduse, Riia 2. tüt. gümn., vahel. Tallinlased tulid kergesti võitjaks tagajärjega 2:0. TKSÜ naisosakond esines samas koosseisus, mis Tartuski.

Järgmine võistlus toimus meeste võrkpallis TKSÜ esinduse ja Riia „Universitas Sportsclubs“ vahel. Võitis Riia U. S. („Ülikooli Spordiklubi“) tagajärjega 2:1. Tallinnat esindas realkooli meeskond tavalises koosseisus.

Kolmandaks toimus võistlus naiste korvpallis. Kohtusid TKSÜ koondis ja läti meister — „Ülikooli Spordiklubi“ naisosakond. Oli oodata TKSÜ naisosakonnale suurt kaotust, kuna lätlased esitasid oma parima naisosakonna — läti meistri. Üllatuslik oli aga Tallinna õpilaste võit tagajärjega — 16:10 (poolaeg 8:6). TKSÜ naisosakond esines järgmises koosseisus: Suits (1. tüt. gümn.), Aavakivi (Kommertsgümn.), Koljen (Vene gümn.), Resev-Resel (1. tüt. gümn.) ja Molodsova (Vene gümn.). Eriti suurepäraselt mängis Molodsova, kes tublisti kaasa aitas TKSÜ võidule.

Esimesel õhtul viimane võistlus toimus korvpallis TKSÜ ja Riia koolide koondise vahel. Tallinna esines harilikus koosseisus. Riia koolide koondises mängis kaasa neli Spordiselts „Riigilipu“ (RFK) mängijat. — Tallinlased tulid ülekaalukalt võitjaks tagajärjega 44:29. Parimateks meesteks väljal olid Freiberg ja Maasikas (TKSÜ). Neist teine viskas ka rekordilise arvu punkte — 20. Freiberg — 11 punkti. Riiglastele tõi Kalninš 12 punkti.

Järgmisel päeval toimusid viis mängu. Neist võideti kolm ja kaotati kaks mängu. Võideti meeste ja naiste võrkpallis Riia U. S.-i ja naiste võrkpallis Riia 2. tüt. gümn.-i. Kaotati meeste korv- ja võrkpalli mängud.

Esimeseks kohtusid meeste võrkpallis teiskordselt TKSÜ esindus ja Riia U. S., kuna Tallinna võrkpalli meeskond ei tahtnud jääda kaotajaks pooleks. TKSÜ meeskond võitis seekord kergesti tagajärjega 2:0.

Noorte Looming

Lõbus ajaviide pühade ajal.

Käes viimaks kauaoodatud kevadpühad. Nii igav oli oodata neid. Enne pühi püüdsin emal õige hää poiss olla, sest siis oli loota pühade kõige huvitavamast toimetust teha, nimelt mune värvida. Ja see õnnestuski mul. Esimese püha hommikul tõusin vara, ema tõi munad kööki, ja kohe asusin neid värvima. Palju lõbu pakkus see toiming. Tundsin end päris kunstnikuna, kes valgetele munadele oma rõõmuküllast pühademeeleolu värvidesse valas. Ja ilusad pidid sama munad, sest midu oleks vend mind välja naernud.

Osa mune värvisin vikerkaarevärvilisteks, teised mähkisin trükipabereisse. Kui oma tööga valmis sain, jagas ema munad minule ja vennale ja lisaks kinkis veel suure šokolaadist jänese. Suur oli kiisatus neid kohe ära süüa, aga lõpuks jätsin nad siiski munade juure valvama ja läksin õue mängima.

Teisel pühapäeval proovisime vennaga munade kõvadust ja kokkisisime seni, kuni ühtki tervet muna järele ei jäänud. Pärast nägime, et teistel lastel oli terveid mune ja kahetsesime, et omad ilusad munad olime katki teinud.

Õhtul sain veel erilise pühade rõõmu osaliseks — ema lubas kinno. Film meeldis mulle väga. Tekkis minuski soov saada samasuguseks kui filmipoisid, kes vaatamata oma karutükkidele, olid tublid poisid.

H. Einmann.

Juba läheneb jällegi kevad!

Salasammul läheneb meile kevad. Maapind on juba paljas ning taimed, otsekui vabanenud vanglast, sirutavad endid taeva poole. Päike, kevade armas abiline, paistab palavasti, ja nii armas, armas on õues viibides tema sooja paitustunda. Ka paju ajab juba väikseid lehepungi välja, mis arglikult ringi vaadates endid vähehaaval suuremaks kasvatavad.

Lapsed käivad rõõmsalt koolis ja hüüavad: „Hõissa, jällegi läheneb meile armas kevad!“ Jah, jälle ärkab terve loodus elule! Kõik on rõõmsad ja elujõulised ja uue jõuga tahetakse asuda tööle! Ka minule annab kevad uut julgust ja jõudu ning uue jõu ja julgusega tahan ka edasi töötada.

Paul Tambek.

Kavastu algkooli IV klassi õpilane

selt end täiendanud Dresdenis ja Berliinis; kunstikool „Pallase“ asutajaid ja õppejõude 1918. a-st Tartus; direktori k.t. 1921—23, „Pallase“ direktori 1929 a-st. — Loonud rea häid skulptuurteoseid ja püstitanud lang. sõdurite mälestussambad Laiusel ja Amblas.

24. apr.: A. Celsius'e 189. ja J. Kunder'i 45. surmapäev, M. Reinik'u 71. sünnipäev.

Anders Celsius, rootsi õpetlane, sünd. 27. XI 1701 ja suri 24. IV 1744. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 8, 1932.

Johann Kunder, eesti luuletaja ja näitekirjanik, sünd. 26. XII 1852 ja suri 24. IV 1888. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 11/12, 1932.

Mart Reinik, eesti õpetaja ja aiandus-mesindustegelane, sünd. 24. IV 1862 Adavere v. Viljandi maak. Lõpetas Tartu õp.-seminari ja oli õpetajaks kuni 1929. a-ni Põltsamaal, Venes, Kaarmas, Tartus; päle selle töötanud aiandusmesinduse-kursuste õppejõuna Vahi põllutöökoolis ja mujal. Toimetanud ajakirju „Aiatööleht“, „Aed“. Osa võtnud tähtsamaist seltskondlikest üritustest Tartus. Elab praegu pensionärina Tartus.

26. apr.: A. Gallen-Kallela 68., N. Kann'u 60. ja R. Klein'i sünnipäev ja B. Björnson'i 23. surmapäev.

Aksel Waldemar Gallen-Kallela, soome maalikunstnik, sünd. 26. IV 1865 ja suri 7. III 1931. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 22, 1933.

Nikolai Kann, eesti koolitegelane, sünd. 26. IV 1873 Muhus; lõpetas Kuressaare güm. ja Peterburi ülik. filosoofia teaduskonna; oli keskkooliõpetajaks Tallinnas, Riias, Peterburis; hiljem Tallinna kaubandusk. dir. ja Tallinna poegl. kommerts. direktoriks; praegu

(1915. a-st) Tallinna I reaalkooli direktor. — Võtnud aktiivselt osa Tallinna seltskondlikest, kutselisist ja majanduslikest üritustest; olnud tegev Tallinna omavalitsuses; Asutava Kogu liige ja poliikategelane; esinenud mitmesuguste organisatsioonide saadikuna välismaal kongressidel; Soome-Ugri S-i toekamaid tegelasi; eesti skautide päävanem. — Koostanud koos J. Ploompuu ja G. Suits'uga „Saksa-estli sõnaraamatu“; kirjutanud teoseid lääne-euroopa kirjanduse üle; avaldanud saksa keele õpperaamatuid ja saksa autoreid eesti koolidele; võtnud sõna eesti ja välismaa ajakirjanduses.

Rudolf Klein, eesti näitleja, sünd. 26. IV 1886 Tartus. Käis Tartus algkoolis, tegi alul tiseritööd. Olnud näitlejaks Tartu E. Ev. Noortem. S-is ja teistes Tartu seltsides, Tartu draamatrupis, Tartu ja Tallinna kinode miniatüürteatrites, Tallinna Draamateatris, „Vane-muises“ ja Tallinna „Rändteatris“.

Björnstjerne Björnson, norra kirjanik, sünd. 8. XII 1832 ja suri 26. IV 1910. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 9, 1932.

SPORT,

algus lk. 6.

Järgmiseks kohtusid teiskordselt naiste võrkpallis TKSÜ koondis ja Riia 2. tüü. güm.-i naisosakond, kuna riiglased ei tahtnud jääda rahule suure kaotusega. — Tallinna koondis tuli jällegi võitjaks tagajärjega 2:1. TKSÜ esines järgmises koosseisus: Resev-Resel, Aavakivi, Ots (Suits), Kroon, Parts ja Koljek. Eriti silmapaistev oli surujapaar Resev-Resel ja Aavakivi.

Meeste võrkpallis toimus võistlus TKSÜ ja Riia koolide koondiste vahel. Üllatuslik oli TKSÜ meeskonna kaotus 1:2. Kaotuseks aitas teataval määral kaasa ka läti kohtuniku ebaõiglane tegevus.

Läti meisternaiskonna — „Ülikooli Spordiklubi“ — ja TKSÜ koondise vahel toimus võistlus võrkpallis. Tallinna tütarlapsed olid jällegi võidukad, seniseist võistlustest (arvult viis), olid nad võitnud kõik. — Mäng lõppes tallinlaste kasuks 2:0.

Õhtu viimaseks toimus kohtumine meeste korvpallis. Mängisid TKSÜ koondis ja Riia U. S. Alul mängib TKSÜ 2. meeskond koosseisuga: Bakin (Vene güm.), Kraaman (Vestholmi güm.), Kristjansen (Saksa Reaalgüm.), H. Hindrekus Kaarli güm.) ja Kruus (Reaalgüm.). Tallinlased asuvad kogu aja juhtival kohal kahe-kolme punktilise vahega. Seisul 13:11 läheb mängu 1. meeskond koosseisus: Freiberg, Maasikas, Kristjansen, Voskressenski ja Kruus. Poolaja võidavad tallinlased 23:21. — Teisel poolajal on TKSÜ meeskond väsinud paljudest võistlustest ja pikemast mänguajast. Puudub endine hoog ja tempoküllus. Tallinna kaitsepaari Kruusi ja Voskressenski vigade tõttu välja langemisega avanes läti üliõpilasil võimalus võita suuresti tagajärjega — 46:35 (poolaeg: 23:21 TSKÜ kasuks).

VÕISTLUSTE LÕPUL

oli korraldatud osavõtjatele ühine teejoomine Riia poegl. kommerts-gümnaasiumis. Kasutades juhust, pöördus meie lehe kaastööline TKSÜ meeskonna kapteni E. Freibergi poole küsimusega, mida ta arvab toimunud mängudest Tartus ja Riias. Vastates hr. Freiberg tähendas, et võistlused Tartus kui ka Riias näitasid meie naiskondade tublidust. Eriti naiste korvpallis on tallinlased tugevad, võites isegi läti meisternaiskonna U. S.-i. Meeste võrkpallis olid aga lätlased ootamatult hääd. Meeste korvpallis oli Tartu meeskonna tugevus võrdne tallinlastega, kuid oma saal ja oma

27. apr.: H. Spencer'i 113. sünnipäev.

Herbert Spencer, inglise filosoof ja sots.-poliitiline kirjanik, sünd. 27. IV 1820 ja suri 8 XII 1903. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 9, 1932.

29. apr.: E. Peterson'i 65. sünnipäev.

Ernst Peterson, eesti kirjanik ja koolitegelane, sünd. 29 IV 1868 Vana-Vändras, lõpetas Tartu õp.-seminari ja oli õpetajaks Vändras, Sindis, Põltsamaal, Kose Uuemõisas, Rakveres, Tallinnas; praegu Tallinna I reaalkooli inspektor; lähemat aega olnud ka Tallinna koolinõunikuks; võtnud osa Tallinna omavalitsuse ja seltskondlikust tööst. Kirjutanud rea ilukirjanduslikke töid (nagu jutustised „Paised I—III“, „Rahvavalgustaja“, „Elsa“ jt., näidendid „Sõnajala õis“ ja „Uus minister“), samuti kooliõpperaamatuid (nagu „Algharjutused“, „Etteütluste kogu“) ja lasteraamatuid; avaldanud kirjutisi ajalehis ja ajakirjus.

linna publiku ergutusel soodustasid Tartu võitu. Riias mängis meeste korvpalli koolide koondises kaasa ka neli „habemikku“, s. o. seltside mängijat, kuid suutsime neid siiski võita. Kaotuseks „Ülikooli Spordiklubile“ korvpallis aitas kaasa ka meeskonna väsimus. Üldiselt võib tulemustega rahule jääda, samuti oli vastuvõtt suurepärase, — lõpetas hr. Freiberg.

Erakorraliselt toimus järgmisel päeval

VEEL ÜKS VÕISTLUS.

Riia U. S. ei leppinud eelmisel päeval saadud kaotusega. Toimus uus kohtumine TKSÜ ja U. S. naiskondade vahel. Ka seekord võitsid tallinlased 2:0. — Seega oleks kõigi senipeetud, kokku kolmeteistkümne, võistluste lõppresultaat 9:4 Tallinna kasuks.

TKSÜ esindajaina sõitsid võistlejatega kaasa võiml. õpetajad hr. Müür ja prl. E. Käppa, treenerina — võiml. õp. hr. A. Rosenberg.

Vestholmi gümnaasiumi käsipalli võistlused.

Enne Kevadpühi, 6. skp., lõpesid Vestholmi gümnaasiumi korv- ja võrkpalli esivõistlused, mis toimusid kooli meistrite nimel. Võistlejad olid jaotatud A ja B klassi. Tehnilised tulemused olid järgmised:

A kl. korvpall: 1) X klassi meeskond koosseisus: Allikas, Kraus, Silber, Eilmaan ja Klausson. 2) XI kl. meeskond, 3) IX kl. meeskond.

A kl. võrkpall: 1) X kl. meeskond koosseisus: Kraus, Eilmaan, Allikas, Silber, Klausson ja Kuus. 2) IX kl. meeskond, 3) XI kl. meeskond.

B kl. võrkpall: Meistriks — VIII kl. meeskond.

B kl. võrkpall: Meistriks — VII kl. meeskond.

Värsked meistermeskonnad said auhinnaks „Spordi Ringi“ poolt šokolaadi tahvleid.

Narva sportlased Pärnus võistlemas.

Enne kevadpühi, 8. ja 9. skp. toimus Pärnus rida käsipalli mängu. Narva koolide koondis võistles meeste korv- ja võrkpallis Pärnu koolide koondisega ja S. S. „Vaprusega“. Narva poisid kaotasid kõik mängud. Võrkpallis võitis „Vaprus“ Narva koolide koondise 2:0 ja korvpallis üle noatera 33:32. Pärnu koolide koondis võitis narvakaid võrkpallis 2:0 ja korvpallis 49:26.

23. apr.: W. Shakespeare'i 317. sünni- ja surmapäev, M. de Cervantes'e 317. surmapäev ja A. Starkopfi 44. sünnipäev.

William Shakespeare, inglise näitekirjanik, sünd. 23. (?) IV 1564 Stratfordis, käis säälisamas koolis, asus Londonisse 1582. a., kus oli näitlejaks Blackfriars- ja Globe-teatris; sel ajal arvatakse ta olevat kirjutanud ka oma rohkearvulised draamad; elu lõpupoole siirdus ta Stratford'i tagasi, kus suri oma sünnipäeval 23. IV 1616. — Sh. on kirjutanud 36 draamateost (14 komöödiat, 10 ajalool. näidendit, 12 tragöödiat) ja avaldanud 3 luuletristekogu. Enamjagu ta draamadest on omandanud kustumatu ülemaailmalise kuulsuse, sünnitades omaette ajastu draama arenemise ajaloos. Eesti keeles on ilmunud trükiteostena ta „Hamlet“, „Kuningas Lear“, „Macbeth“, „Suveöö unenägu“, „Venedigu kaupmees“; päle nende hulk teatri-tõlkeid. — On avaldatud kahtlust, kas Sh. üldse on kirjutanud need suure väärtusega näidendid. On tõstetud üles küsimus, kas nende autoriks ei ole mitte Francis Bacon (vaata „Õpilasteht“, nr. 16, 1933).

Miguel de Cervantes Saavedra, hispaania kirjanik, sünd. 9. X 1547 ja suri 23. IV 1616. — Vaata „Õpilasteht“ nr. 1, 1932.

Anton Starkopf, eesti kujur, sünd. 23. IV 1889 Kohila v. Harjumaal, sai kunstilise hariduse Azbé kunstik. Münchenis ja „Académie Russe" is“ Pariisis; praktiil-

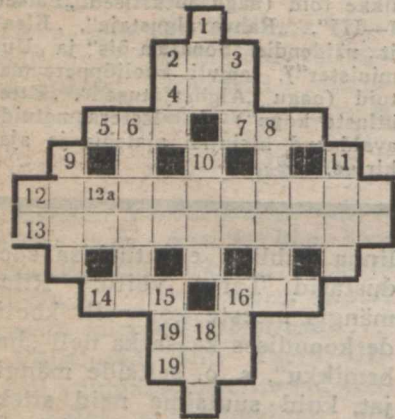

Mõistatajaile.

Selle numbri ülesannete lahendised saata toimetusele hiljemalt 2. maiks. Auhindadeks kolm komplekti raamatuid à 1 kr. väärtuses!

Micki.

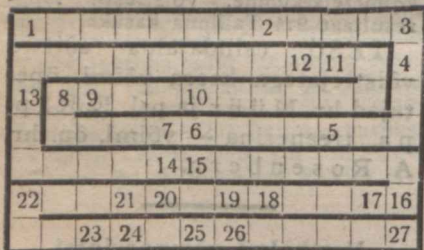
62. Ristsõna.

Vasakult paremale: 2. Aimus. 4. Piirkond. 5. Puu haru. 7. Härja rakend. 12. Riik Euroopas. 13. Teadusharu. 14. Meeldiv omadus. 16. Planeet. 17. Vanade eestlaste sõjariist. 19. Kirjatäht (hääldamine). Ülalalt alla: 1. Tuulehoog. 2. Silmus. 3. Kuu. 6. Tugev. 8. Karjuma. 9. Metsloom. 10. Tool. 11. Tekib püssi laskmisel. 12-a. Jõgi Lätis. 15. Puhkus. 16. Küsimus. 18. Avaus seinas. Sprita.

63. Spiraalülesanne „Eesti“.

(Ülesandeks antud nimed ja kohad on ainult Eestist.)

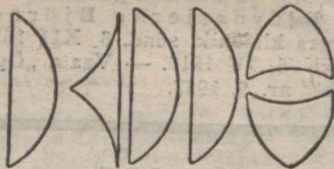
1-2 Suurim Eesti saarist. 2-4 Saar. 3-5 Jõgi. 5-7 Alevik Virumaal. 6-9 Põlevkivikaevandus. 8-10 Jõgi P.-Eestis. 10-12 Alevik Peipsi ligidal. 11-13 maakond. 13-15 Alevik, maakoht, kus palju puunõusid valmistatakse. 14-17 Alevik Tartumaal. 16-19 Alevik Läänemaal. 18-21 Linn. 20-22 Linn. 22-24 Kihelkond Järvamaal. 23-26 Alevik Setumaal. 25-27 Raudteejaam Tallinna-Valga liinil.

64. Joonisülesanne.

15

Kuidas saab juuresolevast arvust „15“ teha arv „5“ ilma ühtki joont kustutamata ega ümber asetamata, küll aga võib jooni juure lisada!

65. Joonisülesanne.

Joonisel antud kujundeist koostada ring!

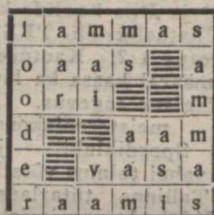
Veidraid küsimusi.

1) Missugune jalg ei astu samugi? 2) Missugune sõna muutub kolme tähe lisamisel ilusaks? 3) Mitu tähte on raamatus? 4) Missugune ring on soolane?

Drachir ja Mi-Hi.

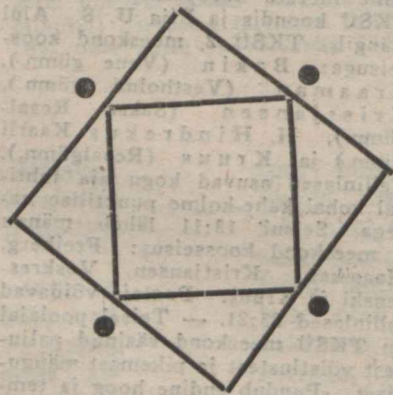
№ 25. ülesannete lahendised.

46. Ristsõna.

Õieti lahendajaid 42.

47. Tük ja pärnad. Aednik tegi tiigi järgmiselt suuremaks:

Õieti lahendajaid 41.

48. Viie lause saladus. Laused annavad eest tahapoole ja tagant ette lugedes ikka ilhe ja sama.

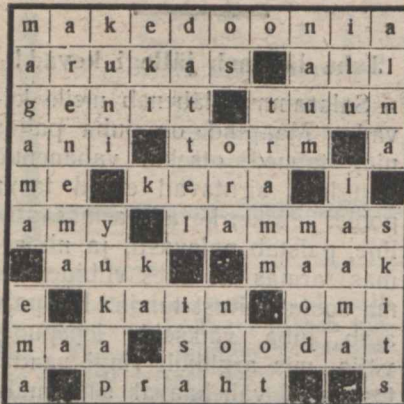
Õieti lahendajaid 43.

Kõik selle numbri ülesanded lahendasid õieti: E. Võõbus, A. Teär, Ü. Kärt, K. Tigane, P. Koppel, E. Stieglitz, J. Simm, J. Treufeldt, V. Plado, A. Sirp, A. Takel, R. Koddo, Maimu P., Kaja Pöder, d'Arnot, A. Wachstein, E. Kutser, L. Grünthal, R. Tuul, O. Viitak, J. Erik, Ed. Viitak, Ed. Arras, L. Tangson, H. Kullam P. Koppel, H. Sillaots, A. Sillaots, Ü. Leppik, Karuohakas, H. Oja, K. Metslang, R. Neumann.

Loosimisel omandasid võidud: L. Grünthal, Haaslavalt, J. Erik, Tartust ja R. Neumann, Tartus.

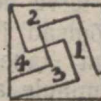
№ 26. ülesannete lahendised.

49. Ristsõna.

Õieti lahendajaid 25.

50. Kummaline haakrist. Pilt esitab lahendise.

Õieti lahendajaid 24.

51. Jänesed. Põllul söi kolm jänest. Õieti lahendajaid 24.

52. Kes jäi koju? „Ja“ jäi koju. Õieti lahendajaid 26.

Kõik ülesanded lahendasid õieti: U. Birk, V. Pärtels, V. Tork, H. Kullam, H. Valma, A. Sillaots, H. Sillaots, R. Neumann, d'Arnot, A. Wachstein, K. Pöder, R. Koddo, A. Takel, A. Sirp, V. Plado, J. Simm, H. Ilmak, K. Tigane, A. Teär, E. Võõbus, P. Koppel.

Loos jagas auhinnad järgmiselt: A. Takel, Tallinna, A. Sirp, Muhu ja A. Sillaots, Tartu.

Kroonika.

Tallinna Pedagoogiumi algkooli VI klass kavatseb korraldada tänavu eelmise aasta eeskujul lõppeo. Selle sissetulekuga kavatsetakse sooritada ekskursioon Tartusse. Praegu on käimas ettevalmistused näidendis, püramiidides ja tüdrukute

tantsus. Klassivanem soovib peol ka Ameerika oksjoni.

Ralf P.

Pärnu kaubanduskool Tallinnas.

Käesoleval aastal esimesena korraldas ekskursiooni Tallinna Pärnu kaubanduskooli lõppklass. Tallinnas viibiti kolm päeva, 10., 11. ja 12. skp., mille jooksul tutvuneti linna ajalooliste ehitiste ja suuremate kaubanduslike ettevõtete.

Ekskursioonid peatuvad tänavu Gustav-Adolfi gümnaasiumi ruumes.

Pühademune vaestele.

Tallinna alg- ja keskkoolide õpilased saatsid E. Noorte Punase Ristile vaestele jagamiseks kokku 3420 kanamuna. Selgus, et suurima hulga mune oli saanud Vestholmi gümnaasium. Munad keedeti ja värviti Punase Risti ruumes ning toimetati õpilaste eneste poolt vaestele lastele koju kätte. Iga laps sai 2-3 muna.

Lugemisring Lehtse algkoolis.

Käesoleval aastal asutas Lehtse algkooli V ja VI kl. õpilaskond lugemisringi. Valiti ka viieliikmeline juhatus. Lugemisringi ülesandeks on välja anda seinajaakirja „Loit'u“, mida on ka senini teostatud. Leht pakub lugejatele kõike huvitavat, küll jutte, küll kroonikat, küll sporti, küll nalja ja muud, mida võib nõuda õpilasilt.

Ringi hooldajaks on õpetaja, kes tarbekorral annab õpetust ja juhust ja ergutab õpilasi tööle.

Viljo.

Toimetusele saadetud kirjandus.

SAARE SKAUT nr. 3. Sisust. F. Orb: Õhutame skautluse leeki! Harry Haamer: Vanad kahtlevad ja kaaluvad. Must Kotkas: Lõkkejutt.

T. T. G. Tartu Tütarl, güm. õpilaspere häälekandja nr. 10. VI aastapäeva erinumber.

PÖLLUMEESE nr 5. Kaasandeks MAANOORED nr. 3. Sisust: Noorte usk ja lootused. Mida võivad noored teha põllumajanduse alal. Puuvooriga metsateel (jutt). Taimelava valmistamine ja täitm. Seltsk. mängud. Maanoore Töö. Ristsõnu.

PÖLLUMEESE nr. 6. Kaasandeks ÜHISJÕUD nr. 3.

EESTI NOORUS nr. 1, 2 ja 3. Vast. ja tegev toim. Aug. Meikop. Väljaandja ÜENÜ. Viies aastakäik. Ilmub kuukirjana Tallinnas. N-ri hind 20 senti. Eesti kõige tüsedam rahvuskultuuriline küpsema noorsoo ajakiri.

Nõudke kõikjalt „CERESI“ „Tervisleiba“

5000000 poiste isa lord Baden-Powell külastab Eestit... Noorte isetegevus võtab hoogu, skautluse põhimõtete tutvuneb iga poiss, muretsedes

Eesti skaudi käsiraamatu

Koostanud H. Michelson, Tartu sk. mal. päalik
Ülevaatlisk skauti: põhimõtete ning algteadmiste käsitus.

Hind — 30 senti

Pealadu: „POSTIMEHE“ RAAMATUKAUPUS
TARTU, SUURTURG 16.

T. Nõmmits'a

Härrade ja daamide juuksetööstuse ateljee.
Cabinet de Beaute.
Kestvad elektri- ja aurulokid.

Tartus, Rüütli tänav 12. Telefon 4-95 ja 1-19.

Tervete tarvit. Eesti markide eest annan

välismaa kirjamarke

Saata vähemalt 250 tk., milles võimalikult palju isesuguseid. V. Tarkpea. Pärnu, Karusselli 45.

Kindlustage oma varandust ja elu

KINDLUSTUS AKTSIA-SELTSIS

Eesti Lloid.

Kodanikud! Kõige paremini toidetakse Teid söögisaal „ROOMAS“ Rüütli tän. nr. 1.

Alati värsket materjalist eeskujuliku puhutusega ja maitserikkalt valmistatud toidud ja kiire teenimine.

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Väljaandja: K. k/ü. „Tõukool“. Tallusjuht: Verner Kask. E. K. U. „Postimehe“ trükk. Tartu, 1933.

